УДК 657

Шевчук О.А.,
к.е.н., старший викладач кафедри обліку у виробничій сфері,
Тернопільський національний економічний університет

ДО ПИТАННЯ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах ринкової економіки однією з основних цілей підприємства є максимізація прибутку. Для її досягнення суб'єкти господарювання проводять стратегічне і поточне планування діяльності. При цьому значну частину доходів суб'єкт господарювання у формі податків перераховує до бюджету держави. Тому виникає необхідність при фінансовому плануванні враховувати податковий фактор з метою оптимізації податкових платежів.

Бухгалтерський облік виступає джерелом інформації для забезпечення ефективності фінансового планування і, як наслідок, інструментом реалізації податкового планування, у зв'язку із забезпеченням інформаційних потреб, на основі яких воно здійснюється. Правильно організований бухгалтерський облік стає запорукою ефективності прийняття управлінських рішень, зокрема, при управлінні податками. Найзначніші здобутки з питань податкової політики підприємства належать Ф.Ф. Бутинцю, М.С. Пушкару та Я.В. Соколову.

У зв'язку з прийняттям Податкового кодексу України, актуалізується питання порядку формування та реалізації податкової політики підприємства, хоча, на сьогодні, поняття податкової політики підприємства не регламентується жодним нормативним актом, що призводить до її неврегульованості, як елемента організації.

На відміну від практики Російської Федерації, слід констатувати той факт, що в українських літературних джерелах питання існування податкової політики не знаходить належного відображення. Увага звертається на важливість облікової політики, однак, дискусія щодо існування податкової політики не набула широкого розповсюдження.

Відповідно до Листа Міністерства фінансів України "Про облікову політику" від 21.12.2005 р. № 31-34000-10-5/27793, облікова політика визначається на основі Положень (стандартів) бухгалтерського обліку та інших нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку і фінансової звітності [1]. Таким чином, цим нормативним документом виключається існування податкової політики, що, в свою чергу, вносить непорозуміння в теорію і практику бухгалтерського обліку.

Дослідники по-різному трактують поняття "податкової політики". Так, проф. І.О. Бланк визначає дану категорію як складову частину фінансової стратегії підприємства, яка полягає у виборі найбільш ефективних варіантів здійснення податкових платежів за наявності альтернативних варіантів його господарської діяльності. В даному визначенні податкова політика є складовою фінансової стратегії підприємства. Вважаємо даний підхід безумовно вірним, оскільки вибір альтернативних варіантів податкової політики підприємства формує оптимальність бази оподаткування, що, в свою чергу, безумовно

направлене на досягнення стратегічних цілей підприємства. Проте вважати її складовою частиною фінансової стратегії занадто широко, оскільки для досягнення стратегічних цілей підприємство формує політику господарювання, яка має власні складові.

Також дослідники виділяють податкову політику як складову частину облікової, зокрема, проф. Я.В. Соколов виділив два види облікової політики: в цілях фінансового обліку та в цілях оподаткування. Лише їх гармонізація дозволить знівелювати негативний вплив податкових наслідків на господарську діяльність підприємства. Проте повна гармонізація цих політик можлива за умови повної гармонізації порядку визнання об'єктів бухгалтерського обліку за вимогами П(С)БО та ПКУ.

На основі аналізу підходів до трактування поняття "податкова політика підприємства" та дотримуючись позицій проф. Я.В. Соколова щодо місця податкової політики в системі політики господарювання, вважаємо, що під податковою політикою підприємства слід розуміти частину облікової політики, яка полягає у виборі суб'єктом господарювання методик, форм, способів організації та ведення бухгалтерського обліку податкових розрахунків відповідно до вимог ПКУ для складання і подання податкової звітності.

Від вдало сформованої податкової політики залежить не тільки фінансова забезпеченість підприємств вивільненими коштами, отриманими у зв'язку з оптимізацією системи оподаткування прийнятої на підприємстві, а й стратегія його розвитку на тривалу перспективу.

Отже, використання податкової політики підприємства є ефективним засобом оптимізації податкових платежів та забезпечення стійкого фінансового стану суб'єктів господарювання. Крім того, реалізація податкової політики є інструментом оптимізації податкового навантаження, який дозволяє більш ефективно використовувати наявні ресурси підприємства та досягти стратегічних цілей.

Література:

1. Лист Міністерства фінансів України "Про облікову політику" № 31-34000-10-5/27793 від 21.12.05 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=58984&cat_id=34931.

2. Пушкар М.С. Теорія і практика формування облікової політики: [Монографія] / М.С. Пушкар, М.Т. Щирба. – Тернопіль: Карт-бланш, 2010. – 260 с.

УДК 657.1

Шмигель О.Є.,
к.е.н., доцент кафедри обліку у виробничій сфері,
Тернопільський національний економічний університет

ВЗАЄМОДІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ПОДАТКОВИХ РОЗРАХУНКІВ

Держава за допомогою податкової політики не тільки формує джерела